

**HÅNDBOK FOR
RÅDGIVERE OG
VERTSFAMILIER**

INNHold

	Side
Oppgaver og ansvar	4
Forkortelsen	4
Rotary ungdomsutveksling i Norge	4
Kontaktpersoner – skjema	5
Før ankomst:	6
Kontakt med studenten	6
Guarantee Form	6
Skoleplass til studenten	6
Sertifisering av rådgiver vertsfamilie og president	6
Kontakt med vertsfamilier	6
Bankkonto	7
Info til studenten fra Multidistriktet v/korrespondent	7
Aktuelle skriv	7
Hvem bestemmer ankomsttidspunkt til Norge	7
Opholdstillatelse/visum	7
Alle studenter må ha opholdstillatelse	7
For de som har søkt visum	8
Tuberkuloseprøver	8
Forsikring	8
Regler for studentene – signert skjema	8
Ankomst og første uker hos vertsklubb	9
På flyplassen/mottakelse	9
Språkkurs og introduksjon i norsk kultur, skikk og bruk	9
Bli kjent med rådgiver	9
Til politiet	9
Til folkeregisteret	9
Lege	9
Forsikring og billetter	9
Bankkonto – ikke fylt 18 år	9
Bankkonto – fylt 18 år	9
Emergency fond	10
Månedspenger	10
Velkomstmærking	10
Møte i klubben	10
Forventninger til studenten	10
Rådgiverrollen	10
Overfor studenten	10
Overfor vertsfamiliene	11
Overfor skolen	11
Overfor DYEO	11
- Reisevirksomhet	11
- Manglende tilpasning	11
Overfor klubben	12
Vertsfamiliens rolle	12
Være familiemedlem – ikke gjest	12
Språk	12
Følge opp skolen	12
Fortsettelse INNHold	Side

Økonomi	12
Besøk fra hjemlandet	12
Overholdelse av reglene	13
Skolen	
Rotarys krav til skolegang	13
Språkopplæring	13
Skolebøker og skoleskys	13
Regler for studenten	
Student og foreldre har akseptert og signert reglene	13
Reiser	14
Rotary International og Multidistrikt Norge	
- kan tillate	14
- tillater ikke	14
Forholdsregler for samtlige reiser med og uten overnatting	15
Hjemreise	15
Ekstremспорт	15
De fire D'er	
- No drugs	15
- No drink	15
- No drive	15
- No date	16
18 år – hva så?	16
Hvordan håndtere ureglementerte forhold?	16
Hjemsendelse	16
Prosedyre der studenten er årsaken til problemet	16
Forhold der studenten er utsatt for overgrep/vold og ved ulykker/død	16
Rotary arrangementer	17
Multidistriktet og samlinger på landsnivå	17
Distriktet	17
Klubben	17
Økonomi	
Klubben dekker	17
Studenten og dennes foresatte dekker	17
Vertsfamilien dekker	17
Mobiltelefon	18
Besøk fra hjemlandet	18
Hjemreise og avslutning av oppholdet	18
Varighet av oppholdet og attest	18
Ombooking av billetter	18
Reiserute til hjemlandet	18
Annet	
- Utmelding av folkeregisteret	18
- Avskjedsmarkering	18
Vedlegg	19
Aktuelle skjema	19

HÅNDBOK FOR RÅDGIVERE og VERTSFAMILIER

OPPGAVER OG ANSVAR:

Rotary Ungdomsutveksling er en del av Rotarys internasjonale arbeid for fred. Rotary markedsfører seg som en trygg og sikker organisasjon å reise med som utvekslingsstudent. Dette forplikter klubber og andre som skal være med i støtteapparatet rundt studenten. Det er derfor viktig at rådgiver og vertsfamilie er godt kjent med hva som skjer og hva som forventes slik at vi oppfyller Rotarys intensjon med utvekslingen.

Denne håndboken er ment som informasjon og oppslagsverk for vertsfamilier, klubbådgivere og klubbansvarlig for ungdomsutvekslingen.

I dette informasjonsheftet er oppgavene delt mellom vertsklubbens rådgiver og vertsfamilien. Det er viktig at klubben og klubbådgiver tar ansvaret for at alt fungerer, og det er selvsagt i orden å fordele oppgavene mellom vertsfamilie og rådgiver etter hva som er mest hensiktsmessig.

Forkortelser:

MDYEO -	Multi District Youth Exchange Officer	- ansvarlig på landsbasis
DYEO -	District Youth Exchange Officer	- distriktsansvarlig
CYEO -	Club Youth Exchange Officer	- klubbansvarlig
CC -	Club Counsellor	- klubbådgiver

Rotary Ungdomsutveksling i Norge

Multidistriktet:

Multidistriktet er et samordnings-, støtte og serviceorgan overfor de 6 distriktene i Norge. MDYEO skal sammen med fire korrespondenter bistå distriktene i ungdomsutvekslings-arbeidet. Korrespondentene har ansvar for å etablere kontakt med aktuelle distrikter og utvekslingsansvarlige i andre land og å foreta det praktiske arbeidet i forkant av hver enkelt utveksling mellom Norge og de andre nasjonene. Multidistriktet holder informasjonsmøte for alle utreisende studenter hvert år i juni. Av andre oppgaver er bl.a. språkkurs for innkommende studenter og Europatur. I tillegg arrangeres Holmenkolltreff, Ski Camp og Høstmøtet etter samordning med Multidistriktet. Multidistriktet har også en formell rolle dersom vanskelige eller kritiske situasjoner med studentene oppstår. Bl.a. skal endelig beslutning om hjemsendelse foretas av MDYEO.

Distriktene:

I hvert distrikt har guvernøren utpekt en Distriktsansvarlig, DYEO, som driver utvekslingsarbeidet der. DYEO skal motivere og oppmuntre klubbene til å drive utvekslingsarbeid. Videre skal klubbene kunne få hjelp til utvelgelse av studenter, info/opplæring av vertsfamilier osv. DYEO skal alltid bistå rådgiver ved problemer underveis i utvekslingen, og DYEO har også en rolle vedr. godkjenning av innkommende studenters reisevirksomhet.

DYEO har ansvar for god forberedelse av klubb, studenter og foresatte før studentenes utreise. Bl.a. gjennom Ambassadørkurs hver vår.

DYEO skal holde god kontakt med studenter og foreldre,- og systematisk følge opp studentene både ute og her hjemme.

DYEO utfører sine oppgaver i samarbeid med guvernør og distriktsråd.

Rotary-klubbene:

Rotaryklubbene, CYEO og CC har ansvar for velge ut gode ambassadører til et utvekslingsår og å innlemme innkomne studenter i lokalsamfunn og skole. De skal også være til god støtte for vertsfamilie og student. Øvrige oppgaver kommer fram videre i dette dokumentet.

Denne siden fylles ut av klubben ettersom de aktuelle navnene er klare og gis til studenten:

KONTAKTPERSONER I SYSTEMET

Multidistriktsansvarlig - MDYEO:	Bente Akre	Tlf og e-mail 952 34 788 mdyeo@rotary.no
Distriktsansvarlig - DYEO		Tlf og e-mail
Andre i distriktets utvekslingskomite		Tlf og e-mail
CC - Klubb rådgiver		Tlf og e-mail
CYEO og klubb utvekslingskomite		Tlf og e-mail
President vertsklubb		Tlf og e-mail
Lege		Tlf og e-mail
Tannlege		Tlf og e-mail
Protection Officer		Tlf og e-mail

Vertsfamilie 1	Vertsfamilie 2	Vertsfamilie 3
Navn	Navn	Navn
Adr	Adr	Adr
Tlf Mob e-mail	Tlf Mob e-mail	Tlf Mob e-mail

FØR ANKOMST:

Kontakt med studenten

Søknaden (kopi) skal sendes fra korrespondent til klubben ved rådgiver/CYEO og til DYEO. Både vertsfamilie og rådgiver tar kontakt med studenten så snart de får informasjon om hvem som kommer. Her kan rådgiver også få info om det er spesielle ønsker i forhold til valg av aktuell skole. Studenten må få informasjon om første vertsfamilie. I tillegg bør klubben/rådgiver sende aktuell lokal informasjon om stedet/landet han/hun kommer til. Det finnes infomateriell til en rimelig penge.

NB Guarantee form – (To sider fra søknaden):

Før ankomst skal Guarantee Form (GF) til innkommende student fylles ut av mottaker klubben som også sørger for stempel og signatur fra skolen. GF skal snarest mulig videresendes til DYEO for signering og videresending til korrespondent. Dette er dokumentet som danner grunnlag for studentens innreise og oppholdstillatelse i Norge. Studentene skal søke om visum og oppholdstillatelse til Norge før de kommer. Det kan ta lang tid og det er derfor viktig at dette returneres raskt. Det anbefales at klubben tar kopi før videresending.

Det er svært viktig at dette dokumentet er fullstendig utfyllt med; signatur fra president og sekretær/CYEO i klubben, stempel og signatur pluss kontaktinfo fra skolen, informasjon om vertsfamilie og rådgiver. Også ankomstflyplass skal påføres. Distriktsansvarlig skal også signere så klubben må videresende til DYEO.

Skoleplass til studenten

CYEO eventuelt rådgiver skal kontakte skolen og ordne det formelle ved skolegangen. CYEO skal ta kontakt med aktuell skole og si fra at det kommer student; **før 1. mars** for de som kommer i august og **før 1. juli** for de som kommer i januar. I noen distrikter sender DYEO/distriktets utvekslingskomité en oversikt til fylkesskolekontoret før 1. juli med navn på alle studenter som skal inn, og da må klubben ha klarert hvilken skole som er aktuell og vært i kontakt med den. Norske videregående skoler er forpliktet til å ta imot og skaffe plass til utvekslingsstudenter. Inbounds studenter skal innplasseres 2. klasse, eventuelt 1. klasse på videregående skole.

NB ikke 3. klasse.

Skolegangen er grunnlaget for at studentene får oppholdstillatelse i Norge. Dette dokumenteres via Guarantee Form som omtalt i avsnittet over.

Vi anbefaler at rådgiver snakker med skolen om muligheter til ekstra norskopplæring og hvilke kriterier som ligger til grunn for oppholdet/ forventninger til skolen. Se eget pkt om skolen under.

Sertifisering av rådgiver, vertsfamilie og president:

Før ankomst skal de som har ansvar for studentene sertifiseres. Dette er vi pålagt å gjøre som en kvalitetssikring og godkjenning fra Rotary International. Kun de som er sertifisert har lov til å drive med utveksling i Rotary. Vår godkjente sertifisering innebærer en grundig gjennomgang av denne håndboken for rådgiver og vertsfamilie. Deretter skal alle signere en erklæring som forplikter vedkommende til å følge det som står i håndboken med vedlegg. Det er ikke tilstrekkelig at bare en av vertsforeldrene sertifiseres

DYEO har ansvar for at rådgiver eller CYEO blir sertifisert og disse skal videre sertifisere alle voksne i vertsfamilien, klubb-president og medlemmer i klubbens utvekslingskomite. De signerte erklæringene skal sendes DYEO.

Kontakt med vertsfamilier

CYEO/rådgiver skal innkalle alle vertsfamiliene til et møte før studenten kommer. På møtet foretas sertifisering som nevnt over. Familiene får kopi av søknaden og håndboken med alle vedlegg. Tidspunkt for flytting mellom familiene kan avklares nå, og ellers hva som skjer i ferier og lignende slik at dette tilpasses familienes aktiviteter. Andre tema kan være mobiltelefon, innetider, aldersgrense for sjåførere der studenten sitter på m.v.

Bank konto

Ikke fylt 18 år: Fra og med 2009 er det normalt ikke lenger mulig å opprette bankkonto på utvekslingsstudenter under 18 år i Norge. For at studenten skal kunne ha sine egne penger på en konto og motta månedspenger fra klubben på konto, må rådgiver opprette en konto i sitt eget navn og gi studenten disposisjonsrett til kontoen og la studenten benytte rådgivers bankkort til kontoen. Dette skal kun være en brukskonto uten kredittmuligheter. Den kontoen kan med fordel opprettes før studenten kommer slik at alt er klart til den kommer. Ta kontakt med aktuell bank for å få best mulig løsning.

Info til studenten fra Multidistriktet v/korrespondent

Korrespondenten sender informasjon til studentene om språkkurs, multidistriktets obligatoriske samlinger, ca dato for ønsket ankomst til Norge, frivillige turer samt litt informasjon om Norge generelt. Konkret ankomstdato avtales med mottakende klubb/rådgiver. Studenter over 18 år får info om at det koster kr 2500 for oppholdstillatelse. Etter ankomst sender DYEO info til student, rådgiver og vertsfamilier om distriktets Rotary-arrangementer.

Aktuelle skriv

Søknaden: DYEO og CYEO/rådgiver skal ha et eksemplar. Rådgiver må kopiere hele eller deler av søknaden slik at vertsfamiliene får informasjon om studenten.

Info fra multidistriktet: Klubb/rådgiver og DYEO får kopi av all informasjon fra multidistrikt og korrespondent til studenten.

Hvem bestemmer ankomsttidspunkt til Norge?

Ankomst-tidspunkt for studenten skal være slik at de kommer til Norge ca en uke før skolen starter. Studenten får beskjed om ca tidspunkt i brev fra multidistriktet og med beskjed om at eksakt dato skal avtales med rådgiver/vertsfamilie. Kopi av dette skrevet skal sendes til klubben. Det er klubben/rådgiver som bestemmer eksakt ankomstdato for studenten og meddeler dette til studenten.

Oppholdstillatelse/visum:

Alle studenter som kommer til Norge må ha oppholdstillatelse, og studenter fra en del land må også ha visum. Visum og oppholdstillatelse er to forskjellige saker: Visum er en "innreisebillett" til Norge. Oppholdstillatelse må alle ha for å være her.

Dersom visum er nødvendig må det alltid ordnes før studenten kommer hit, ellers vil den bli stoppet på første flyplass innen Schengen-området, og sendt hjem. Av de land vi utveksler med har følgende land visumplikt til Norge: Columbia, Ecuador, og Sør-Afrika. Gjelder også studenter fra Taiwan som har pass uten identitetsnummer.

Alle studenter må ha oppholdstillatelse:

Alle skal som **hovedregel** søke om oppholdstillatelse til UDI før de kommer til Norge. Jf Utlendingsforskriften § 10-1 annet ledd kan utvekslingsstudenter i Rotary søke om oppholdstillatelse etter at de kommer til Norge, men det anbefales at dette gjøres i forkant da det ellers kan ta mange uker før oppholdstillatelsen er behandlet og godkjent. Studentens signerte Guarantee Form er da i tilfelle bevis ved innreise på at vedkommende er Rotary utvekslingsstudent, og GF må være tilgjengelig på flyplassen. (Guarantee Form inneholder informasjon om hvor de skal bo, godkjent skoleplass og at de er godkjent som Rotary utvekslingsstudenter).

Søknad om oppholdstillatelse leveres til nærmeste politimyndighet snarest mulig etter ankomst og senest innen 7 dager. Det er eget søknadsskjema for de som kommer fra EØS-land. Studentene trenger ikke dokumentere underhold i søknaden. På spørsmål i søknaden vedr økonomiske forhold og bosted, oppgis bare at de er Rotary utvekslingsstudenter. De som er over 18 år og ikke borgere av EØS-land må betale kr 2500 for å få oppholdstillatelse. Dette blir opplyst i brev fra multidistriktet til studenten.

Alle politidistriktene har delegert myndighet til å gi oppholdstillatelse/saksbehandle dette selv. (Jf Utlendingslovens § 65 jf Utlendingsforskriften § 13, første bokstav g.)

Oppholdskort:

Når studentene har fått oppholdstillatelse mottar de et Oppholdskort. Dette erstatter tidligere stempel i passet. Oppholdskortet må medbringes dersom studenten skal ut av Norge, dvs er like viktig som pass/legitimasjon.

Til politistasjonen medbringes

Søknad om oppholdstillatelse – Finnes på nett og bør være fylt ut på forhånd.
Guarantee form - som bevis på skoleplass og vertsfamilie og økonomisk underhold
To fargebilder – noen politistasjoner har fotografering selv.
Passet
Org nr til Rotary – Politiet må ha det for å kunne fatte vedtak.
Europeiske helsetrygdekort – gjelder EØS borgere
Kvittering for betalt gebyr for de som er over 18 år – eller de betaler direkte på politistasjonen

For de som har søkt visum.

Visumet tas med og må være tilgjengelig på flyturen hit.
Studenten tar kontakt med politiet innen 7 dager etter ankomst.
Visumsøknaden skal ha blitt oversendt eller være elektronisk tilgjengelig for det politikammeret hvor studentene skal få oppholdstillatelse, men det anbefales allikevel å ta med GF i tillegg til øvrige dokumenter som nevnt over.

Tuberkulose-prøver:

Dersom studenten må ta tub-test vil det stå i vedtaket om oppholdstillatelse fra politiet. Studenten vil bli kontaktet av kommuneoverlegen og innkalt til undersøkelse. Det er ikke nødvendig å ta med helseattest til politiet.

Av de land vi utveksler med skal studenter fra følgende land gjennomføre tuberkuloseundersøkelse:

Taiwan, Sør-Afrika, Brasil, Argentina, Ecuador, Mexico, Columbia, Tyrkia,

Forsikring

Forsikring skal i utgangspunktet være i orden før studenten kommer. Rådgiver skal påse at studenten har forsikring og ta kopi av studentens forsikringsdokumenter og oppbevare originalene i safe eller annet sikkert sted. Dersom det er nødvendig bør rådgiver bistå og få ordnet forsikring; ta kontakt med multidistriktet for veiledning om godkjent forsikring. Studenter fra Mexico og Brasil har i en del tilfeller fått ordnet forsikring i Norge via korrespondenten i Norge. Europeiske kan også tilby forsikring til alle studentene inntil de er inne i den norske helsesystemet, dvs inntil de er registrert i folkeregisteret.

Regler for studentene - De har signert at de vil forholde seg til:

Både klubben, rådgiver og vertsfamilier må, fra første dag, være klar over hvilke regler studenten skal forholde seg til:

- I søknaden har studenten og foreldre skrevet under på regler vedrørende både helsemessige og andre forhold. Se vedlegg: *"Rules and Conditions of Exchange"*
- I tillegg skal de ha skrevet under på at de godtar de norske reglene for oppholdet. Dette skjema returnerer studenten/foreldre til MDYEO som da har ansvar for at alle har signert reglene. **NB: Mangler dette vil studenten ikke kunne påregne noen tillatelser om reisevirksomhet!** Se vedlegg: *"Rules for RI's Youth Exchange Program in Multi-District Norway"*.
- Skriftlige tillatelser fra biologiske foreldre/foresatte skal innhentes ved enkelte reiser. Se regler om reiser under punkt om regler for studenten samt skjema som benyttes i denne sammenheng. Vedlegg: *"Parents accept"*.

Se ellers eget avsnitt nedenfor om regler for studenten.

ANKOMST OG FØRSTE UKER HOS VERTSKLUBB

På flyplassen/mottakelse

Klubben ved rådgiver skal påse at studenten blir møtt og hentet på flyplassen. Det er positivt og ønskelig at både vertsfamilie/rådgiver/klubbansvarlig møter på flyplassen og ønsker studentene velkommen ved ankomst. Vær ikke redd for å bli for mange.

Språkkurs og introduksjon i norsk kultur og skikk og bruk.

Det avholdes et 5 dagers kurs/samling for alle studenter noen uker etter at de ankommer Norge. Studenten får brev fra korrespondent om kurset og tilhørende kostnader før ankomst. Kurset er obligatorisk. Student og vertsklubb deler kostnadene ved samlingen med 50 % hver. Klubben betaler hele regningen til NORFO og studenten betaler halve beløpet tilbake til klubben. Kurset blir normalt lagt til september måned for de som kommer i august og februar for de som kommer i januar.

Bli kjent med rådgiver

Rådgiveren skal være studentens hjelper og støtte gjennom hele året og det er viktig at studenten blir kjent med og får tillit til rådgiveren. Det anbefales derfor at studenten bor første uken hos rådgiver eller eventuelt tilbringer mye tid sammen med rådgiver dersom det ikke er praktisk mulig å bo der.

Til politiet

Studenten skal møte hos politiet så snart som mulig og innen syv dager etter ankomst, for å få vedtak om oppholdstillatelse og oppholdskort. Dette gjelder selv om visumet for innreise og oppholdstillatelse er ordnet på forhånd.

Vi viser videre til avsnittet om Oppholdstillatelse og visum side 7-8.

Til folkeregisteret

Så snart oppholdstillatelsen er i orden skal studenten meldes innflyttet i landet. Bruk adresse til første vertsfamilie eller adresse til rådgiver. Nå vil studenten etter et par uker få tildelt norsk personnummer. Dette nummer brukes også for å få opprette bankkonto for studenter over 18 år. Studenten blir da normalt automatisk meldt inn i trygdesystemet. Sjekk med NAV slik at dere er sikre på at studenten blir innmeldt,- slik at de får rettigheter som nordmenn i forbindelse med lege og helseforhold.

Lege:

Etter innmelding i folkeregisteret vil studenten få tilbudt/tildelt fastlege. Det er viktig at vertsfamilien følger opp at dette går i orden. Legen føres opp på skjema for studentens kontaktpersoner, side 5 i denne håndboken.

Forsikring og billetter

Rådgiver skal følge opp at studentens forsikring er i orden. Rådgiver skal ta kopi av studentens forsikringsdokumenter og billetter. Rådgiver oppbevarer kopiene og sørger for at de originale dokumentene oppbevares i bankboks eller tilsvarende. Dette er ikke opp til studenten selv å bestemme. Rådgiver skal også ha kopi av elektroniske billetter.

Bankkonto

Ikke fylt 18 år: Fra og med 2009 er det normalt ikke lenger mulig å opprette bankkonto på utvekslingsstudenter under 18 år i Norge. For at studenten skal kunne ha sine egne penger på en konto og motta månedspenger fra klubben på konto, må rådgiver opprette en konto i sitt eget navn, gi studenten disposisjonsrett til kontoen og la studenten benytte rådgivers bankkort til kontoen. Dette skal kun være en brukskonto uten kredittmuligheter.

Etter fylte 18 år kan studenten opprette egen konto i eget navn.

Norsk personnummer blir tildelt av folkeregisteret og dette skal benyttes i banken (ikke D-nummer som banken kan innhente).

Emergency fund

Studenten skal før den kommer få beskjed fra korrespondenten om at de skal medbringe kr 2 500 som sikkerhet i tilfelle det oppstår noe spesielt; f.eks. ved behov for rask returbillett eller lignende. Pengene settes inn på konto som kun kan disponeres av rådgiver og student sammen (på samme måte som for depositum for leie av bolig). Studenten skal få frigitt disse pengene noen uker før hjemreise om alt har gått greit.

Månedspenger

Studenten skal hver måned motta lommepenger fra klubben. Beløpet er kr 800 per måned. Vertsklubben setter inn beløpet på studentens konto innen 5. i hver måned - for de månedene studenten oppholder seg her.

Velkomstmøting

Det er viktig at studenten blir kjent med klubb og vertsfamilier. Det anbefales at rådgiver eller en av vertsfamiliene tidlig lager en velkomstsamling der studenten får hilse på vertsfamiliene og kontaktpersoner i klubben.

Møte i klubben

Studenten bør presenteres for klubben ved første anledning. Studenten er å anse som Rotary medlem i utvekslingsåret og bør fortrinnsvis møte på alle klubbmøter. Det anbefales sterkt at studenten på hvert møte sier noen ord på norsk, for eksempel hva den har opplevd siste uken. Dette har vi erfaring med at styrker kontakten mellom klubb og student, studenten lærer raskere norsk, den får erfaring i å snakke i forsamlinger og ikke minst er det lettere for klubbmedlemmene å engasjere seg i studenten og invitere den med på ulike aktiviteter.

Klubbens engasjement for studenten er en kritisk suksessfaktor og bør forberedes godt, - slik at klubbens medlemmer engasjerer seg og utfører vertskapsrollen til beste for både student og klubb og oppfyller Rotarys intensjoner med utvekslingen.

Forventninger til studenten

Rådgiver bør klargjøre forventninger og regler med studenten så snart som mulig. Dette er viktig for å få et vellykket opphold og kan hindre hjemsending av studenter før tiden. Aktuelle tema her: Rotarys regelverk, 4D'er, reiser, obligatorisk skolegang, å prioritere Rotary foran andre aktiviteter, lære norsk, være positiv og deltakende, møte på Rotary møter, informere på hvert Rotary møte hva som har skjedd siste uken, 30 – 40 minutters foredrag om seg selv og hjemlandet, begrenset kontakt med hjemlandet, ikke PC bruk foran aktiviteter her m.m. Bruk gjerne dokumentet: *"Rules for RI's Youth Exchange Program in Multi-District Norway"* som grunnlag,

RÅDGIVER-ROLLEN (Club counsellor)

Rådgiver har en viktig og sentral rolle i utvekslingen. DYEO har ansvar for å sertifisere klubbådgiverne og være støttespiller ved behov slik at de rådgiver føler seg trygg i rollen. Rådgiver skal innkalle til informasjonsmøte og sørge for at vertsførelde, president og andre i utvekslingskomiteen blir sertifisert. Se eget avsnitt om sertifisering side 6. Alle vertsfamilier skal godkjennes av rådgiver og eller CYEO.

Overfor studenten:

Klubbrådgiveren er studentens "advokat", tilrettelegger og fortrolige samtalepartner og det er viktig at det legges til rette for god og fortrolig kontakt fra første dag. Rådgiver skal ha kontakt med studenten før ankomst. Da rådgiver skal være en "nøytral" person som studenten skal kunne komme til med fortrolige saker, skal rådgiver aldri være en av vertsfamiliene. Det anbefales at en kvinnelig student har en kvinnelig rådgiver å forholde seg til.

Det er allerede nevnt mange av rådgiverens konkrete oppgaver. I tillegg er det viktig at rådgiveren har en aktiv rolle overfor studenten og selv tar initiativ til kontakt for å sjekke ut at alt går bra. Det anbefales kontakt minst en gang per uke. Rådgiver skal også legge til rette for at studenten kommer på Rotary klubbens møter etc. og ordne skyss dersom ikke vertsførelde er medlem eller kan bistå.

NB: Dersom det er forhold som forstyrrer eller at noe ved utvekslingen ikke fungerer, skal dette tas tak i umiddelbart. - ikke vente og håpe det ordner seg av seg selv. Mange har fått mislykkede

opphold fordi Rotary-systemet ikke får vite om, eller får informasjon for sent. DYEO skal være samtalepartner og støtte for rådgiver.

Overfor vertsfamilier:

CYEO eventuelt rådgiver skal godkjenne de aktuelle vertsfamiliene for å være sikre på at studenten blir godt ivaretatt. Rådgiver skal ha kontakt med vertsfamiliene og sørge for at de blir kjent med hvilke forventninger og oppgaver de har som vertsfamilie og de skal gjøres kjent Rotarys regler vedr utvekslingsstudentene. Dette gjøres via sertifiseringen. Dersom ikke familien er med i Rotary bør det også informeres om hva Rotary er og målet med Rotarys utveksling. Rådgiver sørger for en informasjonssamling med alle vertsfamilier til stede for å gå gjennom andre aktuelle tema i tillegg til sertifiseringen.

Overfor skolen:

Ut over å skaffe skoleplass, må rådgiver sørge for at studenten blir tatt godt imot på skolen. Det anbefales at rådgiver og student har et informasjonsmøte med kontaktlærer på skolen rett før skolestart. Rådgiver har ansvar for å informere skolen om Rotarys krav til skolegangen samt følge opp at studenten fungerer bra på skolen. Rådgiver skal også informere skolen om Rotarys arrangementer som går i skoletiden; Europatur, Holmenkolltreffet, og vintercampen m.m. Det er viktig å understreke at vi er restriktive med å gi studentene fri til reiser og andre formål.

Det er fint om skolen vil legge tilrette for norskopplæring og integrering med norsk ungdom, gjerne en fadderordning med andre elever. Rådgiver må informere studentens kontaktlærer om hvem som er vertsfamilie. Det kan avtales mellom rådgiver og vertsforeldre hvem som skal ha den formelle kontakten med skolen: det er vanlig at det er vertsfamilien som har oppfølgingen av studenten, på slik linje med egne barn, og at det gis beskjed til skolen om at de skal bli innkalt til foreldremøter m.v. Men det er rådgiver som har det endelige ansvaret for at skolen fungerer så det er viktig med tett kommunikasjon mellom vertsfamilie og rådgiver.

Det er ønskelig at skolen hjelper med å skaffe norske faddere til studentene, men dette bør fortrinnsvis ikke være vertssøsken.

Overfor DYEO

DYEO har ansvar for at rådgiver har nødvendig informasjon for å kunne utføre en god rådgiverrolle. DYEO skal være rådgivernes støttespiller. Det er spesielt to forhold som har vært problemområder og som det er viktig å ha fokus på:

- **Reisevirksomhet.**

Rådgiver bør ha jevnlig kontakt med DYEO og informere om studenten reisevirksomhet, DYEOs tillatelse skal innhentes i en del tilfeller - se avsnitt om regler. Dette er et punkt som det lett glir ut dersom noen får lov til mer enn andre, og studentene samsnakker seg imellom. Her er det viktig å opptre konsekvent og likt på landsbasis.

- **Manglende tilpasning**

Dersom studenten ikke respekterer reglene eller ikke innordner seg vertsfamilie, skole eller samfunnet i Norge bør vi så tidlig som mulig ta tak i saken. Det er viktig å avklare forventninger slik at vi er sikker på at studenten er kommet hit med rett motivasjon for å få et vellykket opphold. Rådgiver bør først forsøke med informasjon og tilrettelegging. Dette er viktig da det kan være store kulturforskjeller i forhold hjemlandet. Men det er viktig å ikke vente for lenge før en tar kontakt med sponsorklubben i hjemlandet, dersom studenten ikke viser nødvendig vilje og motivasjon. Rådgiver skal kontakte DYEO så snart som mulig i slike tilfeller. DYEO holder Multidirektivet ved korrespondent orientert. Det er viktig at studenten får nødvendig hjelp og støtte for å kunne innfri våre forventninger. Skulle den vanskelige situasjonen vedvare, må man vurdere hjemsendelse av studenten. **Det er viktig at studenten gjøres oppmerksom på at hjemsendelse vil kunne bli aktuelt dersom den ikke bidrar til å endre situasjonen.**

Overfor klubben:

Rådgiver skal sørge for at studenten blir kjent med klubbmedlemmene, at studentens foredrag om seg selv og hjemlandet settes på klubbprogrammet. Studenten er å anse som Rotary medlem og skal møte på klubbmøtene. Rådgiver/CYEO bør lage forslag til hvordan klubbmedlemmene skal involvere seg i studenten, - gjerne med forpliktelse på konkrete utflukter/besøk, og **følge opp** at dette gjennomføres. Det er viktig at studenten føler at den er kommet til en versklubb og ikke bare en vertsfamilie. Rådgiver/CYEO må informere klubben om de aktuelle regler og forhold som gjelder studenten.

Rådgiver skal sertifisere klubbens president og medlemmer i utvekslingskomiteen. CYEO og president skal utpeke en Club Protection Officer (CPO) som også skal sertifiseres. CPO kan ikke være klubbbrådgiver.

VERTSFAMILIENS ROLLE

Vertsfamilien trenger ikke ha tilknytning til Rotary.

Være familiemedlem, ikke gjest

Studenten skal være familiemedlem, ikke gjest i familien. Hun/han skal delta aktivt i familiens daglige gjøremål og ha sine rettigheter og plikter på samme måte som egne barn i familien. Familien er, ved å la studenten delta i det daglige gjøremål, en viktig bidragsyter for at studenten skal bli kjent med vår kultur, skikker og levemåte.

Det er viktig med god kontakt og gjensidig tillit. Dette er avgjørende for personlige samtaler og vanskelige tema. Hjemlengsel og andre personlig ting kan være vanskelig for en student som er langt vekk fra familien. Vertsfamilien bør være veileder ved innkjøp av klær og introdusere studenten i aktuelle miljøer.

Språk

Familien har en viktig rolle for å lære studenten norsk språk. Å lære språket er helt nødvendig for å få utbytte av oppholdet i henhold til Rotarys intensjoner. Det har til tider vært et problem at vi snakker så mye engelsk at studentene ikke lærer norsk. En halvtime noen ganger i uka med enkle setninger, som blir mye brukt, er en god start. Det er forventet at studentene både forstår og snakker norsk etter et halvt år.

Følge opp skolen

Skolegang er obligatorisk og familien skal følge opp utvekslingsstudenten som de vil gjøre for egne barn, legge til rette for og hjelpe til med skolearbeide. Det er viktig at skolen følges opp slik at dette fungerer greit. Rådgiver kontaktes dersom ikke studenten følger skolen som planlagt eller skolen ikke følger opp tilstrekkelig. Det bør bes om tilbakemelding fra skolen ca en gang i måneden den første tiden.

Økonomi

Daglige utgifter til mat og hygiene er vertsfamiliens bidrag. Dyre hygieneartikler dekkes av studenten selv. Vertsfamilien har ikke plikt til å ta med studenten på ferier, men dersom det er ønsket kan selvsagt studenten være med. Det kan da avtales at foreldrene/foresatte i hjemlandet betaler kostnadene ved turen (Eks. Vertsfamilien drar på busstur med musikkforening til utlandet, - foreldrene må gi samtykke og betaler utgiftene, studenten må følge Rotarys regler på turen.) Se mer under avsnittet regler for studenten.

Besøk fra hjemlandet

Eventuelle besøk av familien skal være avtalt med klubben slik at det ikke ødelegger/forstyrrer studentens opphold og skolegang her. Besøket må legges til siste halvdel av utvekslingsåret. Det forventes ikke at vertsfamilien skal holde hus for studentens familie/venner fra hjemlandet.

Overholdelse av reglene

Det er viktig at vertsforeldre og rådgiver er godt informert om hvilke regler studenten skal forholde seg til. Rotary markedsfører seg med at det er sikkert og trygt å sende studentene på utveksling, og dette forplikter de som har ansvaret for studentene under oppholdet. Ved evt. problemer kontaktes rådgiver, og DYEO er til disposisjon.

NB! Dersom man føler at ting ikke fungerer, ikke vent med å kontakte "hjelpeapparatet" – rådgiver, DYEO eller MDYEO.

SKOLEN

Rådgiver eller vertsfamilie skal følge studenten til kontaktperson på skolen i forbindelse med skolestart. Rådgiver og vertsfamilie må følge opp skolen og at studenten fungerer i skolesammenheng.

Rotarys krav til skolegang

Skolegang er grunnlaget for oppholdstillatelsen, - uten skolegang faller grunnlaget for oppholdet bort og hjemsendelse blir resultatet.

Studenten skal følge skolen som en vanlig norsk skoleelev og har ordinær møteplikt.

Det er ikke akseptert at skolen gir studenten fri fra undervisning uten godkjent grunn.

Unntak for Rotary arrangementer: Eneste unntak er arrangementer i Rotary regi. Rådgiver må derfor informere skolen om Rotary arrangementer som er i skoletiden.

Språkopplæring

Tilrettelegging for norskopplæring bør også skje på skolen om mulig. Ta kontakt med skolen og spør om de kan ha noen timer med egen norskopplæring, eventuelt om noen kan følge opp igangsatt norskopplæring fra språkkurset i Rotary.

Skolebøker og skoleskyss

Det er Rotary klubben som er ansvarlig for at studenten har skolebøker og sørge for at studenten har forsvarlig skyss til skolen. Dersom det ikke er gratis skolebøker, tar rådgiver kontakt med skolen og spør om muligheten for å låne bøker/utstyr, og ellers om det er hensiktsmessig å vente med å anskaffe en del av bøkene til studenten er bedre i norsk.

Men husk at skolen får tilskudd til å ha utvekslingsstudent på lik linje med ordinære studenter, og har krav på samme utstyr som norske elever.

Skoleskyss ordnes i enkelte tilfeller ved at studenten får et ungdomskort på banken (trenger ikke ha konto i banken). Dette kortet blir påsatt et merke fra skolen som gjør kortet til skolebevis og fungerer som busskort for studenten.

REGLER FOR STUDENTEN

Student og foreldre har signert på å forholde seg til regelverk

- **Søknaden:**
I søknaden er det to sider som omhandler Rotarys regler som studenten må forholde seg til, og dette er signert av student og dennes foreldre/foresatte.
- **Eget skriv med norske regler:**
Student og foreldre har også signert et skriv med regler som gjelder spesielt for Norge. Det signerte eksemplaret oppbevares av MDYEO.

Disse ovennevnte dokumenter handler bl.a. om overholdelse av Norges Lover, og det å forholde seg som om en er umyndig og følge Rotarys regler selv etter fylte 18 år. I tillegg har foreldrene signert på at de overlater til vertsforeldre og vertsklubb å ta avgjørelser vedr studentens helse.

Det er avgjørende at vertsfamilie og rådgiver har satt seg inn i hva som står i skjemaet og søknaden slik at de vet hvilke regler de skal forholde seg til.

Reiser

Uten at foreldrene har underskrevet på regelverket som nevnt over, kan ikke studenten få delta på reiser under oppholdet.

Det er viktig å informere studenten om at vertsfamilier egentlig ikke har noen forpliktelse til å ta studenten med på sine ferier eller å sørge for turer. I tilfeller hvor versfamilier må reise bort og ikke kan ta studenten med, må de i GOD TID varsle rådgiver, som må skaffe alternativ vertsfamilie for perioden.

Rotary Internasjonal og Multidistrikt Norge

KAN TILLATE: (Husk å vurdere/følge forholdsreglene som nevnt under)

- Klasse-/skoleturer i inn- og utland, forutsatt at reisen er planlagt og foretas i skolens regi, med oppnevnt ansvarlig leder, og med angivelse av alle overnattingssteder på hele turen. (navn, adresse og telefon).
- Reiser i Norge med vertsfamilie, rotarianere og andre voksne som rådgiver har godkjent. Turene må ikke kollidere med Distriktets eller Multi-distriktets obligatoriske arrangement for studentene.
- Reiser utenfor Norge med vertsfamilie, rotarianere og andre voksne som rådgiver har godkjent. Forutsetning som ved reiser i Norge men i tillegg må DYEO først innhente tillatelse fra foreldre/foresatte i hjemmelandet.
- Reiser alene innen sitt nærområde (kan utvides til maksimum eget Rotary distrikt) på dagsturer, forutsatt vertsfamiliens og rådgivers/ klubbens tillatelse. Vertsfamilie eller rådgiver må alltid ha oversikt over hvor studenten befinner seg. Rådgiver må bruke skjønn i forhold til sikkerhet ved grensetilfeller.
- Reiser alene til annet Rotary-distrikt i Norge forutsatt:
 - at lange reiser skjer med fly uten mellomlanding.
 - Rotary v/DYEO kan godta alternativer der dette er klart mer hensiktsmessig og sikkerheten ivaretas.
 - at studenten har fått en invitasjon fra de voksne på bestemmelsesstedet.
 - at voksne eller Rotarianere fra vertsklubben følger studenten til flyplassen/avreisested og forsikrer seg om at studenten er vel om bord og
 - at det er voksne som tar i mot studenten ved ankomst, og
 - at studentens rådgiver før avreisen har mottatt bekreftelse fra den Rotarianer som henter vedkommende ved ankomst.
- Reiser alene til annet land forutsatt:
 - at reisen skjer med fly uten mellomlanding.
 - at studenten har fått en invitasjon fra en Rotary klubb i utlandet som tar ansvar for studenten under oppholdet.
 - at vertsførelde eller noen fra Rotaryklubben i Norge følger studentene til flyplassen ved avreise, og henter ved hjemkomst.
 - at en rotarianer fra aktuell klubb i utlandet møter studenten på flyplassen og bringer den tilbake ved hjemreise for forsikrer seg om at studenten er vel om bord.

TILLATER IKKE:

- at studenten reiser alene eller med jevnaldrende utenfor sitt nærområde.
- overnattingsturer uten voksne til stede. Med voksne menes at de minimum er foreldregenerasjon i forhold til studenten.
- at studenten reiser i skoletiden ut over reise til godkjente Rotary-arrangementer. Ut over dette skal skolens regler for lovlig fravær følges.
- "Hitch-Hiking" eller "Inter-Rail"

Forholdsregler for samtlige reiser, med eller uten overnatting:

FØR REISEN skal studenten:

- Legge fram invitasjon fra familien/menneskene studenten skal besøke/bo hos. Eller vertsforeldrene har vært i personlig kontakt med disse slik at vi vet at de ønsker besøk.
- Innhente SKRIFTLIG tillatelse signert av sine foreldre/foresatte i hjemlandet, hvor de også fritar Rotary for ansvar for reisen. Gjelder reise til utlandet og lengre reiser utenfor "eget" distrikt.
- Innhente tillatelse fra sin vertsfamilie og rådgiver/klubb.
- Legge fram reiserute med angivelse av samtlige avganger og ankomster.
- Legge fram navn, adresse og telefon til dem studenten skal besøke/bo hos.
- Oversende de ovennevnte dokumentasjoner til DYEO, eller vertsforeldre/rådgiver tar kontakt med DYEO. DYEO må ha godkjent reisen før den starter.

NB: Alle reiser er å betrakte som enkeltstående – og samme prosedyre må gjentas før hver reise. Vurder unntak ved ukentlige eller faste aktiviteter som studenten deltar på.

VIKTIG: Vær restriktiv med reise-tillatelser. Studentene er her for å lære om vår kultur, språk, folk og fremfor alt for å gå på skole. Enkelte skoler har reagert på enkelte studenters utstrakte reisevirksomhet, hvilket gjør det vanskeligere å få ønsket skoleplass neste år. Erfaringer viser at de fleste reiser relativt mye med sine vertsfamilier både i inn- og utland. I tillegg arrangerer Rotary flere samlinger/turer; Holmenkolltreffet i Oslo, Høstsamlingen, Wintercamp, Europa-tur, distriktskonferanse m.v.

Hjemreise:

Rotary har ansvar for at studenten kommer hjem til sine foreldre/foresatte på forsvarlig måte. Det tillates ikke at studenten skal reise innom andre reisemål på vei hjem, eller at det skal avvikles noen typer for ferie før studenten er hjemme. Dette er ufravikelig selv om studentens foreldre godkjenner det. Se eget avsnitt om "Hjemreise".

Ekstremспорт:

Aktiviteter som ikke dekkes av studentens forsikring er ikke tillatt. Vi har et ansvar å ivareta for sikker utveksling og hvert tilfelle vurderes ut fra studentens evner, arrangørens kvalifikasjoner og risiko generelt.

Enkelte land har egne skjema som må fylles ut for at studentene skal kunne dykke, sitte på i helikopter og lignende. I Norge har vi ikke spesielle skjema for slike tillatelser. (Men det er ikke aktuelt med rafting eller annen ekstremспорт. Dette har også å gjøre med hva forsikringen dekker.)

De 4 D'er

No Drugs:

Her er vi restriktive og hjemsendelse er normal prosedyre.

No Drink:

Her praktiserer vi at det er ok å gi et glass vin eller øl til maten i vertsfamilien der dette naturlig hører med. Det er ikke akseptert at studenten er på byen eller på hjemmefester og lignende med andre ungdommer og nyter alkohol. Her gis det en advarsel, klubben/rådgiver skriver en avtale med studenten om akseptabel oppførsel framover og følgene av overtredelse; "gult kort". Hjemsendelse ved ny overtredelse. Sponsor distrikt, MDYEO og DYEO informeres i brev ved "gult kort".

No Drive

Det er ikke lov å kjøre motoriserte kjøretøy. Dette har generelt med sikkerhet å gjøre og det har også med forsikringen å gjøre, og er helt uaktuelt selv om studenten har førerkort fra hjemlandet. Det er heller ikke lov å sitte på med motorsykkel.

No Date

Studentene får som regel mange gode venner i utvekslingsåret, og det er også vanlig at noen blir mer enn gode venner. Dette er ikke hjemsendelsesgrunn alene. Poenget med utveksling er å

være åpen og engasjert og lære om vår kultur, levesett og språk. Dersom studenten blir så oppslukt av et annet menneske at den ikke får med seg det som skjer i omgivelsene, faller grunnlaget for utvekslingen bort og vedkommende hjemsendes.

18 år – hva så?

Selv om studenten har fylt 18 år og egentlig er myndig, har denne signert et skriv der han/hun forplikter seg til å følge reglene til Rotary som om de er umyndige. Rådgiver må informere skolen om dette.

HVORDAN HÅNTERE UREGLEMENTERTE FORHOLD?

Hjemsendelse

Hjemsendelse ved early return er aktuelt dersom:

- det har vært brudd på ovennevnte regler (inkl. norsk lov), eller
- det over tid viser seg at studenten ikke fungerer i vertsfamilie, skole, Rotary klubb, vennekrets og/eller lokalmiljø, eller
- studenten ikke er interessert i å følge opp Rotarys intensjon med utvekslingen.

Det forutsettes at det har vært gjort forsøk for å hjelpe studenten til å finne seg til rette, og at rådgiver og andre ressurspersoner har bistått. Å sende bekymringsmelding til sponsor klubben i hjemlandet har vært brukt med hell tidligere. Bekymringsmeldingen sendes via DYEO og korrespondent. Dersom dette ikke har hjulpet vil man måtte vurdere om å avslutte utvekslingsåret for studenten. Hjemsendelse må skje så tidlig som mulig etter at avgjørelse er tatt.

Prosedyre der studenten er årsak til problemet

- Rådgiver/klubb kontakter DYEO, og MDYEO informeres
- Faktabeskrivelse nedtegnes, sted, dato, personer m.v.
- Hendelsesforløp og studentens historie nedtegnes
- Opptre rolig

NB!

Det er meget viktig at vår kontakt og sponsor klubb i studentens hjemland blir orientert om situasjonen på et så tidlig tidspunkt som mulig, slik at de har hatt mulighet til å forklare studenten at han/hun må endre atferd, dersom han/hun skal unngå å bli sendt hjem.

I Norge skal saken håndteres av DYEO, CYEO og rådgiver i samarbeid med MDYEO og vertsfamilie. Endelig avgjørelse om hjemsendelse tas av MDYEO. Bestilling av billetter blir ordnet av rådgiver etter at foreldre og Rotary-kontakt i studentens hjemland er informert. DYEO informerer Distriktsguvernør om hjemsendelsen.

Forhold der studenten er utsatt for overgrep/vold og ved ulykker/død

Dersom studenten er død/i koma:

- Kontakt helsepersonell
- Nærmeste aktør/vertsklubb kontakter MDYEO som tar avgjørelse om videre framgangsmåte. Er ikke MDYEO tilgjengelig, kontaktes korrespondent som tar videre kontakt med sponsorklubben i hjemlandet.
- Det må gis fullmakt fra foreldre hvem som kan opptre på vegne av dem i denne situasjonen. (hva hvis personen er over 18 år?)
- All pressekontakt skal gå via MDYEO

Dersom student er utsatt for ulykke eller overgrep

- Kontakt helsepersonell
- Rådgiver/klubb kontakter DYEO, og MDYEO informeres
- Faktabeskrivelse nedtegnes; sted, dato, personer m.v.

- Hendelsesforløp og studentens historie nedtegnes
- Opptre rolig
- Studenten informeres om det som skjer videre og det avtales nytt møte
- Straffbare forhold skal meldes til politiet
- Ved større skader og alvorlige tilfeller skal MDYEO informere Rotary Internasjonal umiddelbart.
- All pressekontakt skal gå via MDYEO

ROTARY ARRANGEMENTER

Multidistriktet og arrangementer felles for alle inbounds i landet :

- Språkkurs og info om norsk kultur m.m.
- Høstsamling for alle inbounds studenter (arrangeres på rundgang blant distriktene)
- Winter Camp (Nesbyen Rotary)
- Holmenkolltreff (Kolås Rotary)
- Europatur
- Infomøte for outbounds studenter i juni

Distriktet:

- Distriktskonferanse
- Ambassadørsamling for utreisende studenter
- Andre arrangementer

Klubben:

- Velkomstmarkering
- Deltakelse i Rotary møter – studenten anses som Rotary medlem
- Studentens presentasjon på møte – si litt hvert møte pluss ett foredrag på ca 30 minutt
- Invitasjon til middag, turer, opplevelser – klubbens bidrag til at intensjonen med utvekslingen oppfylles
- Jule- og bursdagsgaver
- Avslutningsmarkering

ØKONOMI

Klubben dekker (minimum):

Kr 800 per mnd i lommepenger

Skolebøker/PC-leie på videregående skole

Ca kr 3 000 i språkkurs, tilsvarer ca halvparten av kursavgiften

Skyss og opphold til høstmøtet for inbounds studenter

Skyss og opphold til distriktskonferanse

Skyss og opphold til Holmenkollweekend i mars

Studenten eller dennes foreldre/foresatte dekker:

Turer utover det som er nevnt ovenfor, herunder Wintercamp, Europatur og skoleturer.

Klær og dyre toalettartikler

Ca halvparten av språkkurset

Vertsfamilien dekker:

Mat og daglig hygieneartikler.

Utgifter som normalt til sønn/datter i huset utover det som er nevnt ovenfor.

Det er frivillig å ta med studenten på ferier og dyre turer.

Mobiltelefon:

Det er ulik praksis i forhold til mobiltelefon til studenten. Noen vertsfamilier synes det er en trygghet og en selvfølge at studenten skal ha mobiltelefon. Det er opp til klubb eller vertsfamilie om de ønsker å dekke dette eller om studenten gjør det selv.

BESØK AV FORELDRE/FORESATTE ELLER FAMILIE FRA HJEMLANDET

Eventuelle besøk fra hjemlandet skal samordnes slik at det ikke går ut over skolegang, og det skal være i samråd med vertsforeldre og rådgiver. Det er vertsforeldrene som er "foreldre" under oppholdet her, og familien som er på besøk kan ikke unnta studenten fra å følge Rotarys regler. Eventuelle besøk fra hjemlandet bør skje i siste halvår, men de bør ikke komme slik at de følger studenten hjem. I ferier er det greit at studenten blir med foresatte/familie på tur.

HJEMREISE og AVSLUTNING AV OPPHOLDET

Varighet av oppholdet og attest for gjennomført år.

Utvexlingsåret bør vare minimum ca 11 måneder. Noen ønsker å være så lenge som mulig, men ingen har oppholdstillatelse til å være her mer enn ett år. Noen studenter reiser hjem noe tidligere på grunn av opptaksprøver til videre skole. For å få godkjent diplom for oppholdet må de ha vært her minimum ut skoleåret ev minst 10 måneder for de som kommer i januar.

Ombooking av billetter

Rådgiver må påse at billetten som studenten har med seg blir booket om innen aktuelle frister. De fleste må booke om billetten. Rådgiver bør ved ankomst se på returbillettene om de har korrekt returdato. Ellers skal rådgiver påse at billettene blir booket om i god tid innenfor den tidsfrist som er satt av flyselskapet. Det vil normalt tilkomme et gebyr når billetten bookes om. Beløpet varierer fra flyselskap til flyselskap. Det er vanligvis foreldrene i hjemlandet som gjør dette med utgangspunkt i at billetten er bestilt fra hjemlandet. Det er viktig at studenten har gjennomgående billett. Dette må sjekkes av rådgiver.

Reiserute til hjemlandet

Etter endt studieår skal studenten reise direkte til sitt hjemland. Det er ikke aktuelt at studenten skal reise via andre reisemål, besøke slekt eller venner eller annet selv om studentens foreldre godtar det. Rotary har ansvaret og vedkommende skal reise rett hjem etter endt utvekslingsår. Vertsfamilie eller representant fra klubben må følge studenten til flyplassen og se han/henne vel av sted.

Annet

Folkeregisteret og fremmedpolitiet: Husk å melde utmelding av folkeregisteret og i tillegg melde fra til politiet (fremmedpolitiet) at vedkommende har reist.

Avskjedsmarkering: Klubben/rådgiver bør sørge for en avskjedsmarkering for studenten og sørge for at den får med seg klubbvimpel tilbake til Rotaryklubben i hjemlandet.

Vedlegg:

**Sample Questions to Ask Your Host Family
Rules for RI's Youth Exchange Program in Multi-District Norway
Rules and Conditions of Exchange**

**Parents accept
Sikkerhet og omtanke for utvekslingsstudenter i Norge
Erklæring (sertifisering)**

Her er en oversikt over øvrige aktuelle skjema, søknader, rapporter som en kommer bort i gjennom et utvekslingsår. Noen kan hentes ned fra internett, og noen kan DYEO fremskaffe:

Aktuelle skjema:

- 1 Oversikt over kontaktpersoner i multidistrikt, distrikt og korrespondenter (www.rotary.no)
- 2 Aktuelle kontaktpersoner i klubb, lege m.m. (side 2 i håndboken)
- 3 Søknadsskjema (www.ungdomsutveksling.rotary.no/)
- 4 Visumsøknad til Norge (ambassadens hjemmesider)
- 5 Info om hvilke land som må ha visum til Norge. (ambassadens hjemmesider+ politiet)
- 6 Søknad for opphold for EØS-borgere i andre land (ambassadens hjemmesider+ politiet)
- 7 Flyttemelding (skatteetaten.no)
- 8 Info om tub undersøkelser (politiet)